

---

17. listopad: Minulost odráží to, čím právě žije Univerzita Karlova i česká společnost

---

English see below

Praha 17. 11. 2023 – Univerzita Karlova oslavila Den boje za svobodu a demokracii a Mezinárodní den studentstva nejen podporou oslavovaných hodnot, ale také pohledem do současnosti svých studentských a akademických aktivit i oceněním vědecké činnosti vědkyň a vědců, kteří prostřednictvím svých objevů a výzkumů posouvají naši společnost do lepší budoucnosti.

„Svátek 17. listopadu oslavuje svobodu a humanistické hodnoty a tradice. Je na každém z nás nejen tyto aktivně bránit, ale také pracovat na tom, abychom naši zemi i naši planetu předali našim dětem v lepším stavu, než v jakém jsme ji převzali od našich rodičů. Studentky a studenti nejen Univerzity Karlovy mají potenciál být v tomto pozitivní hybnou silou. Možná i proto, že poslední tři roky pro mladou generaci nebyly snadné – potýkali jsme se s covidovou pandemií i se vzplanutím válečných konfliktů. Právě v našich studentkách a studentech spatřuji naději,“ uvedla dne 17. 11. 2023 rektorka Univerzity Karlovy **Milena Králíčková**.

Pozvání Univerzity Karlovy na oslavy přijala letos také rektorka Oxfordské univerzity profesorka Irene Tracey a připomněla pouto obou univerzit od přelomového roku 1939, kdy začaly extrémní represe nacistického Německa vůči českým studentům vysokých škol, ale také počal aktivní boj studentů proti zlu. *„Jak víte, během druhé světové války se Oxfordská univerzita poskytla akademické útočiště studentům uprchlíkům a akademikům vyhnáným z univerzit v nacisty okupované Evropě. Ze všech zemí, které jsme podporovali, jsme však měli obzvláště blízký vztah k Československu. V prosinci 1941 se univerzita rozhodla podpořit své československé kolegy, nabídne přístup k přednáškám a knihovnám všem studentům a vědcům těchto univerzit, dokud se nebudou moci po válce vrátit domů. Pouto, které si naše národy vytvořily za války, znamenalo, že náš vztah k Československu pokračoval ještě dlouho poté a trvá dodnes,“* uvedla na ceremonii u Hlávkovy koleje rektorka **Irene Tracey**. Jak její slova doplnila rektorka Milena Králíčková, tento příklad nám ukazuje směr i dnes, kdy se naopak Univerzita Karlova stává akademickým domovem přicházejících ukrajinských studujících, akademiček a akademiků a pomáhá několika ukrajinským univerzitám společnými projekty a aktivitami. *„K tomu Vám mohu slíbit, že v podpoře Ukrajiny ani nadále nepolevíme,“* zdůraznila Milena Králíčková.

Na půdě univerzity vystoupil také Petr Paleček, jehož otec, voják Ing. Paleček, stál u zrodu Mezinárodního dne studentstva. *„Prohlášení 17. listopadu Mezinárodním dnem studentstva se konalo pod záštitou prezidenta Edvarda Beneše a československé vlády a se souhlasem zástupců studentů spojeneckých vlád v Londýně. Odezva studentů celého svobodného světa byla velkolepá. Světový ohlas Mezinárodního dne studentů byl pro naši vládu v té době jediný důkaz masového odporu nacistické okupace v českých zemích,“* tlumočil vzpomínky svého otce na vznik Mezinárodního dne studentstva **Petr Paleček**.

Oslav se účastnili také studenti, kteří oslavovali historii, ale také se zavázali k tvorbě lepší budoucnosti pro všechny. *„Ačkoliv my žijeme v demokracii, nelze to říct o celém světě. Dnes jsme se tu sešli nejen kvůli 17. listopadu, další velmi důležitá data jsou 24. únor 2022, kdy začala Ruská invaze na Ukrajinu, na níž, mám pocit, v přívalu dalších událostí částečně zapomínáme a bezprostředně bližší dnešku je datum 7. října 2023, kdy byl rozpoután izraelsko-palestinský konflikt. Na Univerzitě Karlově je spousta studentek a studentů, kterých se tyto projevy násilí a agrese dotkly. Jsem pyšná, že moje alma mater se snaží pomoci všem v nouzi. Přála bych si, aby ve světě bylo více vzájemného pochopení a laskavosti,“* uvedla studentka Univerzity Karlovy **Kristýna Bubeníková**, která společně se studentem **Karlem Mikulčákem** také vystoupila v Karolinu.

Ceny pro nejlepšího učitele na UK a nejlepší počin

Rektorka Milena Králíčková u příležitosti oslav 17. listopadu udělila také řadu významných ocenění. Cenu Arnošta z Pardubic v kategorii vynikající vyučující UK obdržela **prof. MUDr. Jarmila Heissigerová, Ph.D., MBA**. Profesorka Heissigerová působí celý svůj profesní život na Oční klinice 1. lékařské fakulty UK, jíž je nyní přednostkou. Je aktivně zapojena do výuky studentů magisterských lékařských oborů i doktorského studijního programu Biologie a patologie buňky a Farmakologie a toxikologie. Působí ve všech formách výuky, což zahrnuje praktickou výuku oftalmologických dovedností (práce se štěrbinovou lampou, oftalmoskopie ad.), praktickou část výuky na odborných ambulancích pracoviště a přednášky, a je zároveň jejím garantem pro 1. LF UK. Je nadšenou pedagožkou a examínátorkou a každý rok dostává od studentů mimořádně kladnou zpětnou vazbu.

Cenu Arnošta z Pardubic za vynikající počin ve vzdělávací činnosti na UK udělila rektorka projektu **Inovace výuky embryologie pro lékařské fakulty** dle zásad „evidence-base teaching“ a pro kompatibilitu s 4eu+ shared courses. Tým vyučujících Ústavu histologie a embryologie na Lékařské fakultě v Plzni inovoval výuku embryologie, jejíž šíře překlenuje nejrevolučnější období vývoje člověka od vzniku pohlavních buněk až po porod novorozence. Cílem je,

aby studenti chápali výsledné anatomické uspořádání orgánů lidského těla, uměli identifikovat nejběžnější prenatalně založené vývojové vady, zorientovali se v základech klinicky významných oblastí, jakými je asistovaná reprodukce, prenatalní diagnostika a růst zárodku a plodu během těhotenství, a to vše zvládli na úrovni mezinárodních standardů.

Oceněné projekty GA UK

Univerzita, respektive její Grantová agentura (GA UK) udělila také řadu ocenění nejlepším vědkyním a vědcům. Cenu rektorky získala **Mgr. Alexandra Ptáková** z Přírodovědecké fakulty UK za práci v oblasti lékařských věd. Projekt *Studium úlohy TRPC5 iontového kanálu v mechanizmech vzniku periferní bolesti indukované platinovými cytostatiky* řeší možnost prevence, nebo zmírnění periferní bolesti spojené s onkologickou léčbou pomocí cytostatik založených na platině. Tyto léky totiž onkologickým pacientům až v 90 % způsobují periferní neuropatii, což jim velmi zhoršuje kvalitu života. Mgr. Ptáková zkoumá jak mechanismy rozvoje tohoto onemocnění, tak i nedostatečný analgetický účinek léčiv používaných v současnosti pro terapii neuropatické bolesti.

Cenu prorektora získal **JUDr. Mgr. Bc. et Bc. Josef Vacek** s výzkumem v oblasti společenských věd s projektem *Apelační soud a proměna jeho rozhodovací praxe v letech 1687-1727*. Doktor Vacek sbíral prameny pro svou práci ve třech zemích (ČR, Rakousku a Polsku) a s použitím vlastní originální metodiky analyzoval přes 10 000 rozsudků Apelačního soudu. Podařilo se mu lépe poznat fungování této významné soudní instituce a dopad její činnosti na společnost; mj. mohl také jednoznačně vyvrátit tezi o horším postavení žen v trestní justici a přesvědčivě dokázat postupnou racionalizaci soudnictví, zejména nižší počet dehonestujících a mrzačících trestů.

Cenu předsedy Grantové rady UK obdržel **Mgr. Jiří Doležal, Ph.D.**, z Matematicko-fyzikální fakulty UK za *Mapování fotonově-fyzikálních jevů na jednotlivých molekulách pomocí rastrovací sondy*. Úspěšně vyřešil téma, které patří na špičku současného fyzikálního výzkumu – fotonově-fyzikální jevy na atomární úrovni. Výsledky projektu velmi pravděpodobně povedou např. ke korelaci prostorově rozlišených Ramanových spekter s mapami AFM s vysokým rozlišením pro jednotlivé molekuly.

Čestné uznání GA UK získal **MDDr. Jindřich Charvát, Ph.D.**, z 1. lékařské fakulty UK. Ve svém projektu *Detekce zubního kazu pomocí difuzní reflexní spektroskopie* řeší originálním způsobem hledání zubního kazu bez nutnosti využití ionizujícího záření a zavádí tak potenciálně bezpečnější způsob detekce v místech, která nejsou kontrolovatelná přímým pohledem, a to neinvazivní metodou na bázi optické spektroskopie. Použití širokopásmového zdroje bílého světla je klinicky využitelné, protože dokáže rozpoznat fyziologické a biologické změny, zatímco většina lékařských zobrazovacích modalit poskytuje pouze morfologické informace.

GA UK udělila čestné uznání také práci **Mgr. Ondřeje Horáčka** z Farmaceutické fakulty *Analytická studie vlivu experimentálních podmínek na chirální separaci klastrových sloučenin boru*. Testoval vliv různých chirálních selektorů na separaci vybraných karboranů v separačních systémech HPLC, SFC a CZE. Výsledky jeho práce pomohou vést k lepšímu pochopení interakčního mechanismu zkoumaných látek s různými chirálními selektory a mohou být následně využity při vývoji separačních metod pro kontrolu chirální čistoty nově syntetizovaných karboranů.

Čestné uznání GA UK získal také **Ing. Zdeněk Kasner** z Matematicko-fyzikální fakulty UK za práci *Doménová adaptace pro generování přirozeného jazyka*. Jeho projekt primárně řešil generování textu pro domény, ve kterých existuje malé množství trénovacích dat. Vedlejším cílem pak bylo vylepšit automatické hodnocení výstupu algoritmů pro generování textů a tím zefektivnit další vývoj v této oblasti. Vznikla technika iterativního vylepšování generického textu pro doménové texty s velmi malým množstvím doménových dat, byla také vyvinuta metoda, která je využitelná v hodnocení generovaných textů a dokáže automatizovat lidské hodnocení.

[Tisková zpráva ke stažení zde](#)

Za správnost:

Mgr. Václav Hájek
Tiskový mluvčí UK
Odbor vnějších vztahů
Univerzita Karlova
tel: +420 721 285 565
e-mail: pr@cuni.cz

Univerzita Karlova

- založena v roce 1348
  - 17 fakult (14 v Praze, 2 v Hradci Králové a 1 v Plzni)
  - 8 800 zaměstnankyň a zaměstnanců
  - 51 000 studentek a studentů
  - 8 000 absolventek a absolventů ročně
  - 16 000 účastnic a účastníků kurzů celoživotního vzdělávání ročně
86. místo v žebříčku QS World University Rankings: Europe 2024

17 November: The past reflects what Charles University and Czech society are living right now

Prague, 17 November 2023 - Charles University celebrated the Day of Struggle for Freedom and Democracy and the International Students' Day not only by supporting the celebrated values, but also by looking into the present of its student and academic activities and by appreciating the scientific activities of scientists who, through their discoveries and research, are moving our society into a better future.

"The 17th of November celebrates freedom and humanistic values and traditions. It is up to each of us not only to actively defend these, but also to work to pass our country and our planet on to our children in a better state than we received it from our parents. Students not only from Charles University have the potential to be a positive force in this. Perhaps because the last three years have not been easy for the younger generation - we have faced the covid pandemic and the outbreak of war. It is in our students that I see hope," said **Milena Králíčková**, Rector of Charles University, on 17 November 2023.

Professor Irene Tracey, the Vice-chancellor of Oxford University, also accepted the invitation of Charles University to the celebrations this year and recalled the bond between the two universities since the turning point in 1939, when the extreme repression of Nazi Germany against Czech university students began, but also when the active struggle of students against evil began. *"As you know, during the Second World War, Oxford University provided an academic refuge for refugee students and academics expelled from universities in Nazi-occupied Europe. But of all the countries we supported, we had a particularly close relationship with Czechoslovakia. In December 1941, the University decided to support its Czechoslovak colleagues, offering access to lectures and libraries to all students and scholars at these universities until they could return home after the war. The bond our nations forged during the war meant that our relationship with Czechoslovakia continued long afterwards and continues to this day,"* said Vice-chancellor **Irene Tracey** at the ceremony at Hlávka College. As Rector Milena Králíčková added to her words, this example points us in the direction of today, when, in turn, Charles University is becoming an academic home for incoming Ukrainian students, academics and assists several Ukrainian universities with joint projects and activities. *"I can promise you that we will continue to support Ukraine,"* Milena Králíčková emphasized.

Also speaking at the University was **Petr Paleček**, whose father, Private Ing. Paleček, was at the birth of the International Student Day. *"The declaration of 17 November as International Students' Day took place under the auspices of President Edvard Beneš and the Czechoslovak government and with the approval of the student representatives of the Allied governments in London. The response of students throughout the free world was spectacular. The worldwide acclaim of the International Students' Day was the only proof for our government at that time of the mass resistance to the Nazi occupation in the Czech lands,"* Petr Paleček recalled his father's memories of the creation of the International Students' Day.

The celebration was also attended by students who celebrated history but also committed to creating a better future for all. *"Although we live in a democracy, the same cannot be said for the whole world. Today we are not only gathered here for 17 November, other very important dates are 24 February 2022, when the Russian invasion of Ukraine began, which I feel is partially forgotten in the flurry of other events, and immediately closer to today is the date of 7 October 2023, when the Israeli-Palestinian conflict was unleashed. There are many students at Charles University who have been affected by these acts of violence and aggression. I am proud that my alma mater is trying to help everyone in need. I wish there was more mutual understanding and kindness in the world,"* said **Kristýna Bubeníková**, a student of Charles University, who also spoke at Karolinum together with student **Karel Mikulčák**.

Best UK Teacher and Best Achievement Awards

Rector Milena Králíčková also presented a number of important awards on the occasion of the 17 November celebrations. The Arnošt' of Pardubice Award in the category of outstanding teacher of Charles University was awarded to **Prof. MUDr. Jarmila Heissigerová, Ph.D., MBA**. Professor Heissigerová has been working all her professional life at the Eye Clinic of the 1st Medical Faculty of Charles University, where she is now the head. She is actively involved in the teaching of students of the Master's degree in medicine and the PhD programme in Cell Biology and Pathology and Pharmacology and Toxicology. She is active in all forms of teaching, which includes practical teaching of ophthalmic skills (slit lamp work, ophthalmoscopy, etc.), practical part of teaching at the department's outpatient clinics and lectures, and is also her supervisor for the 1st Faculty of Medicine of Charles University. She is an enthusiastic teacher and examiner and receives extremely positive feedback from her students every year.

The Rector awarded the **Arnošt z Pardubic Prize** for outstanding achievement in educational activities at Charles University to the project *Innovation of embryology teaching for medical faculties* according to the principles of "evidence-base teaching" and for compatibility with 4eu+ shared courses. The team of teachers at the Department of Histology and Embryology at the Faculty of Medicine in Pilsen innovated the teaching of embryology, whose breadth bridges the most revolutionary periods of human development from the origin of sex cells to the birth of the newborn. The aim is for students to understand the resulting anatomical arrangement of the organs of the human body, to be able to identify the most common prenatally based developmental defects, to be familiar with the basics of clinically relevant areas such as assisted reproduction, prenatal diagnosis and embryonic and fetal growth during pregnancy, and to master all this at the level of international standards.

Awarded GA UK projects

The University, or rather its Grant Agency (GA UK), has also awarded a number of prizes to the best scientists. The Rector's Award was given to **Mgr. Alexandra Ptáková** from the Faculty of Science of Charles University for her work in the field of medical sciences. The project "Study of the role of TRPC5 ion channel in the mechanisms of peripheral pain induced by platinum-based cytostatics" addresses the possibility of preventing or alleviating peripheral pain associated

with cancer treatment using platinum-based cytostatics. These drugs cause peripheral neuropathy in up to 90% of cancer patients, which greatly impairs their quality of life. Mgr. Ptáková investigates both the mechanisms of development of this disease and the insufficient analgesic effect of drugs currently used for neuropathic pain therapy.

The Vice-Rector's Prize was awarded to **JUDr. Mgr. Bc. et Bc. Dr. Josef Vacek** with his research in the field of social sciences with the project The Court of Appeal and the transformation of its decision-making practice in the years 1687-1727. Dr. Vacek collected sources for his work in three countries (the Czech Republic, Austria and Poland) and analyzed over 10,000 judgments of the Court of Appeal using his own original methodology. He was able to gain a better understanding of the workings of this important judicial institution and the impact of its activities on society; among other things, he was able to clearly refute the thesis of the inferior position of women in the criminal justice system and to convincingly demonstrate the gradual rationalisation of the judiciary, in particular the reduced number of dehumanising and crippling punishments.

The Award of the Chairman of the Grant Council of Charles University was awarded to **Mgr. Jiří Doležal, Ph.D.**, from the Faculty of Mathematics and Physics of Charles University for Mapping photon-physical phenomena on individual molecules using a raster probe. He successfully solved a topic that belongs to the top of contemporary physics research - photon-physical phenomena at the atomic level. The results of the project are very likely to lead, for example, to the correlation of spatially resolved Raman spectra with high-resolution AFM maps for single molecules.

Honorable mention of the GA UK was awarded to **Jindřich Charvát, MDDr., Ph.D.**, from the First Faculty of Medicine, Charles University. In his project Detection of dental caries using diffuse reflectance spectroscopy, he solves the search for dental caries in an original way without the need for ionizing radiation and thus introduces a potentially safer method of detection in areas that are not inspectable by direct vision, using a non-invasive method based on optical spectroscopy. The use of a broadband white light source is clinically useful because it can detect physiological and biological changes, whereas most medical imaging modalities only provide morphological information.

GA UK also awarded an honorary mention to the work of **Mgr. Ondřej Horáček** from the Faculty of Pharmacy Analytical Study of the Effect of Experimental Conditions on Chiral Separation of Boron Cluster Compounds. He tested the influence of different chiral selectors on the separation of selected carboranes in HPLC, SFC and CZE separation systems. The results of his work will help to lead to a better understanding of the interaction mechanism of the investigated compounds with different chiral selectors and can be subsequently used in the development of separation methods to control the chiral purity of newly synthesized carboranes.

Honorable mention of GA UK was also awarded to **Ing. Zdeněk Kasner** from the Faculty of Mathematics and Physics of Charles University for his work Domain Adaptation for Natural Language Generation. His project primarily dealt with text generation for domains in which a small amount of training data exists. A secondary goal was to improve the automatic evaluation of the output of text generation algorithms, thereby streamlining further developments in this area. A technique for iteratively improving generic text for domain texts with very little domain data was developed, and a method was also developed that is applicable in the evaluation of generated texts and can automate human evaluation.

[Press release download here](#)

Charles University

- Founded in 1348
- 17 faculties (14 in Prague, 2 in Hradec Králové, and 1 in Pilsen)
- 8,800 employees
- 51,000 students
- 8,000 graduates annually
- 16,000 participants in lifelong learning courses each year
- Ranked 86th in the QS World University Rankings: Europe 2024